

Sant Martí de Capolat

Capolat

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Zona de Capolat, Sant Martí de Capolat.
Emplaçament Capolat
Alçada: 1275

Coordenades:

Latitud: 42.0782
Longitud: 1.75304
UTM Est (X): 396855
UTM Nord (Y): 4659211

Classificació

Número de fitxa 08045 - 134
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XII / XVIII / XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari IPAC 3112
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religíós
Titularitat Privada
Titular: 000803800CG95H0001ES

Fitxes associades:

[Estructura propera a Sant Martí de Capolat](#)

[Cementiri de Sant Martí de Capolat](#)

[Rectoria de Sant Martí de Capolat](#)

Autoria de la fitxa

Rosa Soler Acedo - Societat d'Arqueologia del Berguedà.

Data de registre de la

ds., 05/03/2022 - 20:40

fitxa:

Descripció

L'edifici actual està format per una nau central de planta rectangular orientada d'est a oest, a la que s'hi accedeix des d'una porta oberta al mur de migdia; té dues capelles laterals, una al nord i l'altra al sud, una sagristia a l'angle nord-est i campanar a l'angle nord-oest.

En els murs s'observen tres tipus d'acabat, una primera fase romànica amb un parament molt regular format per carreus allargats disposats en filades, blocs força grans de forma diversa pertinents a les reformes del segle XVIII i paredat de pedres més aviat petites combinades amb teula en el realçat dels murs del segle XIX. El gruix dels murs és variable, oscil·lant entre els 140 cm de l'època medieval i els 80 cm de les reformes. Les cantoneres dels murs medievals segueixen la tipologia de la resta de parament, de mida petita, regulars i seguint la disposició de les filades. La resta de cantoneres, tot i que amb certes diferències, són de mides clarament més grans, punxonades i alguna tan sols desbastada. A la part superior del campanar, les quatre cantonades estan formades per grans peces rectangulars picades, allisades i amb arestes ben marcades.

La porta d'entrada està situada en el mur sud, té els muntants i la llinda de pedra treballada amb els angles interiors motllurats, i a la llinda hi ha gravada la data 1718. A tocar d'aquesta es pot veure l'arrencament de les dovelles de la porta primitiva destruïda a causa de la construcció de la capella meridional. A la capella sud destaca la presència d'un ull de bou en el mur oest format per una peça monolítica de forma quadrangular. L'obertura circular està en el centre de la peça i decorada amb motllura en degradació. Al mur est de la mateixa capella hi ha una altra obertura de petites dimensions. La lluernia que il·lumina la sagristia està situada en el mur de llevant, és de petites dimensions i perfilada per lloses en els seus quatre costats. A la capella septentrional trobem una única obertura en la banda de ponent, una obertura circular amb el contorn arrebossat.

La coberta de la nau central és de teula àrab a dos vessants amb el carener orientat d'est a oest, la capella septentrional i la sagristia tenen la coberta alineada amb el vessant de la teulada de l'església en aquest sector, la capella meridional té un sol vessant inclinat cap el sud per sota de la coberta de l'església i la teulada del campanar és de quatre vessants.

A l'extrem oest hi ha el cor amb el campanar a l'angle nord-oest. Des del nivell del cor s'inicia l'escala superior del campanar, helicoidal i esculpida en pedra. El campanar està format per una torre de planta quadrada on s'observen 3 fases constructives. En la primera, la part baixa de la torre està formada pels murs perimetrals de l'església, que en aquest punt estan atalussats, i un pilar a l'interior de la nau. A partir del nivell de la volta de l'església hi ha una segona fase constructiva, possiblement del segle XVIII, de la que es conserven les obertures del campanar tapiades en l'última remodelació. La darrera reforma data del segle XIX (1859), data inscrita en un carreu situat en el tapiat de l'obertura nord. En aquest moment s'aixeca el campanar reaprofitant les dovelles de pedra tosca de les anteriors obertures. La coberta és a quatre vessants

amb inclinació pronunciada.

Observacions:

A l'interior de l'església es preserven 2 piques beneiteres, una situada a la part interior del brancal est de la porta d'accés, i l'altre al cor, al mur de ponent. Totes dues estan formades per un recipient troncocònic invertit, la primera amb motius decoratius al llavi (motius equidistants constituïts per parelles de cercles i punt central) i a la paret (presenta un mínim de tres medallons circulars decorats amb orles d'aspes i florons axials a l'interior), i la segona decorada amb estries longitudinals. Al mur est de la sagristia també es preserva una aigüera de pedra graonada. El fons i els laterals estan revestits amb rajoles decorades amb grossos florons en blau sobre blanc i una sanefa de motius romboïdals policroms a la part superior.

A la capella nord es pot veure una fornícula de format rectangular al mur de llevant, amb un marc motllurat amb guix i coronat amb una àncora envoltada de roleus vegetals en baix relleu.

El presbiteri està separat amb un cancell amb barana de ferro, decorada amb cintes reblades que dibuixen motius decoratius geomètrics i repetitius.

A l'exterior es conserva una pica baptismal medieval. Es tracta d'un recipient de volum troncocònic, de parets graonades, amb un encaix trapezoïdal en el perímetre exterior de la vora i un trascolador a la part inferior.

A l'extrem nord-est de l'església hi ha situat el cementiri delimitat per un mur perimetral. Durant el període de reformes al cementiri actual de Sant Martí de Capolat, es va habilitar un cementiri provisional a 125 m de l'església.

Història

La primera menció de l'església de Sant Martí de Capolat és de l'any 1110 en el testament ordenat el 27 de març de 1110 pel Guillem Guitart de Caboet, en el qual s'establí un llegat pietós a favor d'aquesta església. A partir d'aquest moment apareix esmentada en documents dels segles XIII, XIV, XV, XVIII i posteriors.

La valoració estructural de l'edifici permet apuntar a un edifici romànic d'època medieval probablement format per una nau de les dimensions actuals rematada per un absis a la banda de llevant i un campanar a l'angle nord-oest. En queden testimonis en el parament dels murs nord, sud i oest, en les restes de les dovelles de l'antiga porta d'entrada i en el campanar, que encara mostra una base romànica. Al segle XVIII desapareix l'absis, es fan les capelles laterals i es canvia la porta d'entrada (1718). La construcció de la capella sud en la zona ocupada per la porta primitiva va obligar el seu desplaçament cap l'extrem oest de la façana. La capella nord probablement també és del segle XVIII però feta en un altre moment (diferent parament i sobretot es diferencia per l'acabat de les cantoneres). Probablement durant aquest període també es va reformar el campanar, augmentant la seva alçada i fent quatre obertures simples, una a cada vent.

La sagristia va ser construïda durant el segle XIX, encaixonada entre el mur de nord de la nau i el mur est de la capella septentrional. Està formada per un únic espai de planta rectangular i conté en el seu interior una pica (aigüera) encastada en el seu mur est.

Probablement, a finals de segle es va modificar la coberta de l'església i es van construir els pilars de suport del carener, fet que va comportar un augment de la alçada dels murs perimetrals de l'església. També es va alçar el campanar, tapiant les obertures existents, tot creant la fesomia que podem veure avui dia. A

principis del segle XX es va construir el mur del cementiri actual i a mitjans de segle XX, es van fer els nínxols del cementiri adossats al mur meridional de la sagristia.

Bibliografia

CASACUBERTA, A., CUNILL, J., SÁNCHEZ, J. (2022). Història dels masos del Municipi de Capolat. Inèdit.

SOCIETAT D'ARQUEOLOGIA DEL BERGUEDÀ (2004). Inventari i Catalogació del Patrimoni Cultural moble i immoble del Municipi de Capolat. Inèdit.

Enllaços d'interès:

[Església de Sant Martí de Capolat, Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Cat...](#)

